

לא א מ"י פ"ג מהל' מקי ממנו הלכה טו סמג עשין סו סה טושי"ע חו"מ ס"י חיד טעף ב: לב ג ב ג מ"י שם הלכה טו וסמג שם טושי"ע ח"מ ס"י חיד טעף ה: לב ג ד מ"י שם הל' ח טעף ו: שם טושי"ע ח"מ ס"י חיד טעף טו: לב ג ד מ"י שם הלכה טו סמג שם טושי"ע ח"מ ס"י חיד טעף ב: לב ג ד מ"י פ"ט מהל' שכנים הלכה יא סמג עשין פב טושי"ע ח"מ ס"י קנה טעף א: לב ג ד מ"י פ"ג מהל' מקי ממנו הל' יא סמג עשין סו סה טושי"ע ח"מ ס"י שפד טעף ד: לב ג ד מ"י פ"ד מהל' שכנים הלכה ט סמג עשין פב טושי"ע ח"מ ס"י קפו טעף א: לב ג מ"י פ"ד מהל' גמ"מ סמג עשין סב טושי"ע ח"מ ס"י רטו טעף י:

הגהות הב"ח

(א) גמ' והתנן רבי יהודה אומר בנר חנוכה פטור כל"ל ומינה מודה ותיבת שהוא נחמק. (ב) וצ"ל סוף הכתוב בבב"ק: (ג) שם דמילא אילן היואל מן הגזע:

הגהות הגר"א

[א] במשנה הרי הוא שלו והשאר כו'. י"ב משמע דעיקר דילא ק"ל כר"י ונ"מ למכירה ועליו ולכן כהנ' ארומים בבב"ק דלקמן דלכתלה לא יטול העליון כו' (ועמ"ש רבינו צמ"ח ס"י קפ"ו ס"ג):

מחזורתא מתני' דלא בר' יהודה. ואת ואמאי לא משני מתני' שלא בשעת הולאת זבלים ודברי הכל כדמשני בהמתני' (ב"ק דף ל. ושם) אמתני' דהתם וי"ל דהכא פשיטא ליה דאיידי שלא בשעת הולאת זבלים ולהכי לא הוה קשיא ליה הא דמתני' מנכרת לזבל לאלתר ור' יהודה ממיר להניח ל' יום אלא להכי לא מצי אהא כר' יהודה משום דמחייב לשלם מה שהזיק אפילו הזיק בהאי שעה קטנה שיש לו רשות להניח ולרבי יהודה אותה שעה כיון שיש לו רשות פטור ועי"ל דמתניתין משמע דאיידי בשעת הולאת זבלים מדקמני המזבל מוזבל משמע בשעה שרגילין לזבל והא דלא הוה קשה ליה דרבי יהודה שרי למימר דמתניתין ענה טובה קמ"ל שימחר שלא יצטרך לשלם מה שהזיק: ותניא

ומה אהא אומר הכי קאמרי ליה מדברין לדברינו אין באין משל צבור וכן כי אתא רבין אמר רבי יוחנן חוששין לבעלי זרועות איכא בינייהו: **מתני' א** המוציא זבל לרשות הרבים מיט ברשות הרבים ואין לובנים לבנים אבל גובלין מיט ברשות הרבים אבל לא לבנים הבונה ברשות הרבים המביא אבנים מביא והבונה בונה והוא הזיק משלם מה שהזיק רבן שמעון בן גמליאל אומר אף מתקן הוא את מלאכתו לפני שלשים יום: **גמ' לימא מתני' דלא כרבי יהודה**

ומה אהא אומר. אינן באין משל צבור הא אמרן ללא קני: הכי קאמרי ליה מדברין. דקאמרת ישמרס חנס: לדברינו. דכצירא לן דמקינן רבנן ארבעה זוזי מן התרומה לשומרי ספיחים זה מוחל עליהן ומנאלו לו בתרומה ארבעה זוזים שאין לצבור חלק בהם ואם קוינן מהן תמידין ומוספין ושאר קרובות צבור אין תמידין באין משל צבור: **מתני' המוליא מוליא** וסמונל מונל כלומר אינו רשאי להשהות שם אלא זה מוליא מן הרפת לרה"ר והנושא יהא מוזמן לישאלו לשדה ולגנה לזבל: **אין שורין טיט.** מקומות יש ששורין אותו ימים רבים לצור במקום אחד: **ואין לזבנים לזבנים.** לפי שמההא אותן לייבשן שטות הטוט צרקע חלקה כעובי הלזבנים מורוך צו חריות שמי וערב כמדת הלזבנים ומינתן שם עד שיבשו: **וגולין טיט.** לתת מיד צבנין: **והזונה זונה.** מקבל מיד המזביל וזונה: **מסקן.** מוזמן ברשות הרבים ואינו חייב צנוקין: **גמ' ולזבני כל שלשים יום.** משלשים לשלשים חורן ולזבני כדי שיהא נישף יפה: **מודה רבי יהודה וכו'.** ומתני' נמי ענה טובה קאמרי שלא יתחייב צנוקין: **בנר חנוכה פטור.** גבי הניח חנוכי נרו מבחוץ ועבר גמל טעון פשתן ודלקה בנר והדליק את הציה צב"ק (דף סג.): **מאי לאו ברשות צ"ד.** אלמלא כן מידי דיהבו ליה רבנן רשותא אס הזיק פטור: **כלל לאו שאמרו וכו'.** כל אותן עוקין שנתנו חכמים עליהם רשות ואמרו מותרין לקלקל ציה"ר ולהשליקן לשם כגון הולאת זבלים לר' יהודה וכגון פותקין ציצותיהם וגורפין מערותיהם צימות הגשמים דברשות קא עבדי צב"ק (דף טו): **אף מסקן הוא.** וקא' אמנא קמנא דאמר אס הזיק משלם וקאמר ליה איהו אף צלששים יום קודם לכן מתקן ופטור: **היה מעמידו בעלייה.** משנה היא צב"ב צלל יחפור לא יעמיד אדם תנור צמוך הצית אר"כ יש על גביו חלל גובה ד' אמות מפי התנור לעלייה: **היה מעמידו בעלייה.** עד שיהא תחתיו עובי מעויבה שלשה טפחים: **וצכירה.** שאין היסק שצה גדול: **עפת.** מעויבה יהא תחתיה: **ואס הזיק.** שדלק הצית והדליק את סביציו: **הצב.** החוצב אבן מן ההר לעקרה מחיצוה: **ספת.** הוא המרבעה ומחליקה: **המר.** נושאה מן ההר שסיתמה הסתת שם ומוסרה לכתף המושיטה לצנאי העומד על מעמד החומה העשויה להילוך האומנין: **אדריכל.** הוא אבי האומנין שהוא מדקדק בהגמת האבן לצדה על מושבה ששלה תמיש ולא תטע ולא תהא צולעת חוץ לדימוס: **חייב.** זה שהיא צידו חייב צנוקה אס תפול מידו ותזיק את אחריס או משצר היא הוא חייב לשלם. ואע"ג דמוקמינן להא לקמן בקבלנות וכולן שותפין במלאכה אין חייב אלא מי שהימה מסורה לו דכיון דכחו הוא הנוק מוטל עליו כל היכא דמיתמי דתנן אדם מועד לעולם שוגג ומוזד אונס ורלון דנפקא לן צב"ק (דף טו): פלע תחת פלע"ש לחייב על השוגג כמודד ואונס כרלון: **כולן.** אלו שהיו שותפין במלאכה אחת ומשהניחו אבן על הדימוס היא שורת הצבין נפלה והזיקה הואיל ולא כחו דאדריכל הוא שלאחר שהניחה נפלה וליכא לחיובה משום גירי דליה כולן חייבין יחד שכולן שותפין בצבד ועליהן המלאכה לעשות וקיצלו אחריות הנוק יחד: **והסניא האחרון חייב.** אדריכל שהניחה: **בשכירות.** האחרון חייב: **צקלגו.** כולן חייבין היכא דלא נפלה מיד אחד מהן דעל כולן לשמור שהא מיושבת יפה: **מתני' שפי גנוס זו על גב זו.** סמוכות זו לזו האחת קרקעיתה גבוהה ושאללה קרקעיתה נמוך: **והיך צינסיס.** צוקיפת הגובה שזו גבוהה מזו יש שומים או צללים: **של עליון.** שהרי עפרו הוא ומשלו הוא יונק: **של תחתון.** שעל אדמו הוא מונח: **למלאות גנוס עפר.** משום קרקעו לעליונה: **אמר ר"מ מאחר ששנייה סן יכולין למחוס זה על זה.** שלא יהא ירק זה כאן עליון ליטול עפרו והתחתון למלאות גנתו: **רואין מהיטין ירק זה חי.** ממקום שהוא יונק וגדל לו ינתן: **כל שעליון יכול לפשוט ידו וליטול הרי אלו שלו.** כדקאמר ר"מ הואיל ומעפרו היא חיייה: **והשאר של תחתון.** ועליון הוא גופיה אפקורי מפקר לכו לגביה שגנאי הוא לו ליטול רשות ליכנס לתוך של חצירו וללקוט: **גמ' צעיקרו.** שרשי הירק: **צנופו.** לפי שהן תלוין בחצירו של תחתון פליגי בהו: אילן

(א) צ"ק ל. פא: [מוספת] פ"א] (ב) ע"י צ"ק ל. (ג) צ"ק סא: צ"ב כ: (ד) גיטין כב. (ה) שבת ד: (ו) רש"ל מ"ו והבי גורס ותי' נמי גבי מקח וממכ' כי האי גוואל דמילא היואל וכו' וע"י מוס' גיטין כב. ד"ה יבדארוס וכו'. (ז) צ"ב פא. (ח) ע"י רש"י עירובין סו. ד"ה אדרכלין. (ט) שמות כא.

מוסף רש"י

כל שלשים יום. רשאי להניח שם (ב"ק ל. פא). שעל מנת כן ההחיל כו'. שלא יהי מקפידין על מ"י טפחים (ב"ק כב). לאו רשות דבית דין. משום דכרשות צ"ד הניח בחוץ משום פרסומי נסא פטור (שם). לא רשות דמצודה. כלומר משום רשות צ"ד דמנוה מיפטה. אבל ברשות צ"ד ללא מלוה חייב (שם). צריך שיהא תחתיו מציבה שלשה טפחים. אשטרי"ך צלל"ן מית קרקע ג' טפחים שלא מצבתי מקרה תחתיה של עליה. ועל גביו ד' אמות (ב"ב ב). מעויבה. טיט של סד על מקרה ודומה לו כספר עורא (נמנה ג) וישבו ירושלמי אשטרי"ך (ב"ק פא). ובכירה טפחה. שפומה ממנו ואין מצבירין צוכה על גבול (שם) אף היא כלי חרס שפומים קדימה על חללה ואין עשין צוכה היסק גדול כמו עשויין צמול (ב"ב ב). ואם הוי"ו. אחר שבו שם כל השיעורין הללו. משלם מה שהזיק. ואעפ"י משכפין עליו השמיים להחזיק בכל השיעורים הללו. שמה דליק מתייה ואין לו מה לשלם (שם). שתי גנות זו על גב זו. זו אלא זו וקרקעת האחת גבוהה ממפתחה וגיורו שלה וקוין. והירק ביניהם. בנידור הגבוהה. דעכשוו הוא נשפך צקיקטו של עליון ונשפו באדמו של תחתון (גיטין כב). של תחתון. אוליגן צמר טף (שם). אם ירצה כו' אין כאן ירק. והואיל וידרו למחות וגורס לרק הזה וזכה בה (שם). מן הגזע של בעל האילן. דמגורף אילנות קאמנ. וכן השרשין של בעל הקרקע. דכיון דמתחת לקרקע יואל מתקרקעו גדל (ב"ב פא).

(ב"ב פא).